

KARTA MODUŁU / KARTA PRZEDMIOTU

Kod modułu	
Nazwa modułu	Zakłócenia w układach elektroenergetycznych
Nazwa modułu w języku angielskim	Disturbances in electrical power systems
Obowiązuje od roku akademickiego	2012/2013

A. USYTUOWANIE MODUŁU W SYSTEMIE STUDIÓW

Kierunek studiów	Elektrotechnika
Poziom kształcenia	II stopień
Profil studiów	ogólnoakademicki
Forma i tryb prowadzenia studiów	stacjonarne
Specjalność	
Jednostka prowadząca moduł	Katedra Urządzeń Elektrycznych i Techniki Świetlnej
Koordynator modułu	Dr inż. Stanisław Szymański
Zatwierdził:	

B. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

Przynależność do grupy/bloku przedmiotów	przedmiot kierunkowy
Status modułu	obowiązkowy
Język prowadzenia zajęć	polski
Usytuowanie modułu w planie studiów - semestr	semestr I
Usytuowanie realizacji przedmiotu w roku akademickim	semestr letni
Wymagania wstępne	Teoria obwodów, Urządzenia elektryczne, Sieci i zabezpieczenia
Egzamin	nie
Liczba punktów ECTS	2

Forma prowadzenia zajęć	wykład	ćwiczenia	laboratorium	projekt	inne
w semestrze	15	15			

C. EFEKTY KSZTAŁCENIA I METODY SPRAWDZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Cel modułu	Poznanie przyczyn i skutków występowania stanów zakłóceń w układach elektroenergetycznych oraz możliwości zabezpieczeń elementów układu przed skutkami zakłóceń.

Symbol efektu	Efekty kształcenia Student, który zaliczył przedmiot:	Forma prowadzenia zajęć (w/c/l/p/inne)	odniesienie do efektów kierunkowych	odniesienie do efektów obszarowych
W_01	potrafi wymienić i omówić rodzaje zakłóceń w systemie elektroenergetycznym	wykład		T2A_W03
W_02	potrafi obliczyć wartości prądów i napięć w miejscu wystąpienia zwarcia	wykład, ćwiczenia		T2A_W04
W_03	potrafi dobrać właściwe układy ochrony przed skutkami zakłóceń	wykład		T2A_W04
U_01	potrafi wykorzystać metodę składowych symetrycznych w obliczeniach zwarciovych	wykład, ćwiczenia		T2A_U09
U_02	potrafi analizować poziom wielkości zwarciovych w zależności od parametrów układu	wykład, ćwiczenia		T2A_U09
U_03	potrafi opracować i interpretować wyniki obliczeń zwarciovych niezbędne dla poprawnego doboru urządzeń ograniczających skutki zakłóceń	wykład, ćwiczenia		T2A_U09
K_01	ma świadomość wpływu poprawnego wyboru środka ochrony przed zakłóceniami na warunki pracy i trwałość urządzeń i odbiorników	wykład		T2A-K02

Treści kształcenia:

1. Treści kształcenia w zakresie wykładu

Nr wykładu	Treści kształcenia	Odniesienie do efektów kształcenia dla modułu
1, 2	Klasyfikacja zakłóceń i stany przejściowe w systemie elektroenergetycznym.	W_01
3, 4	Rodzaje, przyczyny i skutki zwarc. Zwarcia bezpośrednie i łukowe, bliskie i odległe.	W_01
5, 6	Obliczanie prądów zwarciovych – metoda składowych symetrycznych.	W_01 W_02 U_01 U_02
7, 8	Zabezpieczanie elementów układu elektroenergetycznego od skutków zwarc. Ograniczanie skutków zwarc.	W_03 U_03
9, 10	Automatyka prewencyjna, restytucyjna i eliminacyjna w układach elektroenergetycznych.	W_03 U_03 K_01
11, 12	Przebiegi w układach elektroenergetycznych. Podział przebiegów, przyczyny i skutki przebiegów, wpływ na pracę systemu elektroenergetycznego.	W_01 K_01
13, 14	Przebiegi atmosferyczne i łączeniowe. Ograniczanie skutków przebiegów – ochrona przeciwprzebiegiowa i odgromowa. Dobór urządzeń ochrony przed przebiegami. Monitoring zakłóceń.	W_01 W_03 K_01
15	Pisemny sprawdzian zaliczeniowy	

2. Treści kształcenia w zakresie ćwiczeń

Nr zajęć ćwicz.	Treści kształcenia	Odniesienie do efektów kształcenia dla modułu
1	Zastosowanie metody składowych symetrycznych do obliczeń zwarć w systemie elektroenergetycznym. Przekładnia zespolona w transformacji prądów.	W_02
2, 3	Obliczanie składowych symetrycznych reaktancji elementów systemu elektroenergetycznego.	W_02 U_01 U_02
4, 5	Obliczanie składowych symetrycznych prądów i napięć w miejscu zwarcia bezpośredniego i pośredniego.	W_02 U_01 U_02
6	Obliczanie zakłóceń podwójnych w liniach kablowych.	W_02 U_02
7	Przeciążenia cieplne torów prądowych.	W_01
8	Pisemny sprawdzian zaliczeniowy.	

3. Treści kształcenia w zakresie zadań laboratoryjnych

4. Charakterystyka zadań projektowych

5. Charakterystyka zadań w ramach innych typów zajęć dydaktycznych

Metody sprawdzania efektów kształcenia

Symbol efektu	Metody sprawdzania efektów kształcenia (sposób sprawdzenia, w tym dla umiejętności – odwołanie do konkretnych zadań projektowych, laboratoryjnych, itp.)
W_01	Pisemny sprawdzian zaliczeniowy z wykładu
W_02	Pisemny sprawdzian zaliczeniowy z wykładu i z ćwiczeń
W_03	Pisemny sprawdzian zaliczeniowy z wykładu
U_01	Pisemny sprawdzian zaliczeniowy z wykładu i z ćwiczeń
U_02	Pisemny sprawdzian zaliczeniowy z wykładu i z ćwiczeń
U_03	Pisemny sprawdzian zaliczeniowy z wykładu i z ćwiczeń
K_01	Pisemny sprawdzian zaliczeniowy z wykładu

D. NAKŁAD PRACY STUDENTA

Bilans punktów ECTS		
	Rodzaj aktywności	obciążenie studenta
1	Udział w wykładach	15 godz
2	Udział w ćwiczeniach	15 godz
3	Udział w laboratoriach	
4	Udział w konsultacjach (2-3 razy w semestrze)	2g
5	Udział w zajęciach projektowych	
6	Konsultacje projektowe	
7	Udział w egzaminie	
8		
9	Liczba godzin realizowanych przy bezpośrednim udziale nauczyciela akademickiego	32 (suma)
10	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego <i>(1 punkt ECTS=25-30 godzin obciążenia studenta)</i>	1,28
11	Samodzielne studiowanie tematyki wykładów	4 godz
12	Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń	8 godz
13	Samodzielne przygotowanie się do kolokwium	6 godz
14	Samodzielne przygotowanie się do laboratoriów	
15	Wykonanie sprawozdań	
16	Przygotowanie do kolokwium końcowego z laboratorium	
17	Wykonanie projektu lub dokumentacji	
18	Przygotowanie do egzaminu	
19		
20	Liczba godzin samodzielnej pracy studenta	18 (suma)
21	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach samodzielnej pracy <i>(1 punkt ECTS=25-30 godzin obciążenia studenta)</i>	0,72
22	Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50 godz
23	Punkty ECTS za moduł <i>1 punkt ECTS=25-30 godzin obciążenia studenta</i>	2
24	Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym <i>Suma godzin związanych z zajęciami praktycznymi</i>	28
25	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć o charakterze praktycznym <i>1 punkt ECTS=25-30 godzin obciążenia studenta</i>	1,12

E. LITERATURA

Wykaz literatury	1. Kacejko P., Machowski J.: Zwarcia w systemach elektroenergetycznych, WNT, Warszawa 2002 2. Praca zbiorowa pod red. Winklera W.: Elektroenergetyczna automatyka zabezpieczeniowa w przykładach i zadaniach. Wyd. Politechnika Śląska 2006 3. Winkler W., Wiszniewski A.: Automatyka zabezpieczeniowa w systemach elektroenergetycznych, WNT, Warszawa 1999 4. Żydanowicz J.: Elektroenergetyczna Automatyka zabezpieczeniowa, tom 1, 2, 3, WNT, Warszawa 1979, 1985, 1987.
Witryna WWW modułu/przedmiotu	